ДЗЯННІЦА

Вестка Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту.

Асобны №. каштуя усюды 35 кап.

№ 23

ГАЗЭТА КАШТУЯ:

	На 12 мес.	На 9 мес.	На 6 мес.	На 4 мес.	На 3 мес.	На 2 мес.	На 1 мес.
У Расеі	15р. — к.	11р. 50к.	8р. — к.	5р. 20к.	3р. 90к.	2р. 60к.	1р. 30к.
За граніцу	20р. — к.	18р. — к.	12р. — к.	8р. 70к.	6р. — к.	4р. — к.	3р. — к.

Калі выпісваяцца разам некульні №№, та робіцца уступка на 20%.

Перамена адрысу каштуя 50 кап.

Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52.

Масква, 1918 г. 4 Аугуста. Выходзіць ня меньш чатырох разоу у месяц. І-й год выданьня.

27 с|м. коллегией Народнаго Комиссаріата по Національным дѣлам управляющим дѣлами Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата утвержден тов. І. В. Лагун, а тов. его т. А. Х. Устилович. 19 с|м. т. І. В. Лагун, принял дѣла по управленію Бѣл. Нац. Ком. от врем. упр. т. А. Х. Устиловича.

У скорум чася у Смаленску пачне выходзіць беларуская газэта „РУНЬ" выданьня Смаленскага атдзелу Бел. Нац. Кам.

~~Адрыс: Смаленск, Вял. Казанская 14.~~

У Смаленску адчынян атдзел Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту, які змешчаяцца па Вял. Казанскуй, д. 14. Камісарам назначан т. Замойскі.

Тамтэйшых і блізшых беларусау просяць звяртацца па усім справам у Смал. атдзел Бел. Нац. Кам.

В Петроградѣ начал выходить новый журнал, посвященный выясненію бѣлорусских нужд, под заглавіем

„Чырвоны шлях".

В журналѣ печатаются статьи выдающихся бѣлорусских публицистов как на бѣлорусском, так и на русском языках. В журналѣ имѣется отдѣл бѣлорусской художественной литературы.

Пока вышел № 1—2. Цѣна в розничной продажѣ 1 руб. В дальнѣйшем журнал будет выходить не менѣе 2 раз в мѣсяц.

Подписная плата: на год 20 р., на 6 мѣс.—10 р., на 3 мѣс.—5 р. и на 1 мѣс.—2 р.

Адрес: Петроград, Театральная ул. д. 8. Издательство Бѣлорусского Отдѣла.

Инструкція о порядкѣ разрѣшенія дѣл по выходу из Россійскаго гражданства.

Согласно декрета Совѣта Народных Комиссаров «О выходѣ нѣкоторых категорій лиц из Россійскаго Гражданства» опубликованнаго в «Извѣстіях Ц. И. К.» от 16-го іюля с. г. Народный Комиссаріат Внутренних Дѣл издал слѣдующую инструкцію:

«Выход из Россійскаго Государства допускается лишь в том случаѣ, если лица указанной в декретѣ категоріи покидают территорію Россійской Соціалистической Федеративной Совѣтской Республики, как мѣстность своего постояннаго жительства.

Заявленія о выходѣ из гражданства Россійскаго подаются по мѣсту жительства просителя Губернскими Совѣтами Раб. и Крестьян. Деп. в Отдѣлѣ Управленія

При заявленіи должны быть приложены слѣдующія подписки и свѣдѣнія:

Подписку в том, что за просителем нѣт никаких гражданских исков и других матеріальных обязательств к гражданам Россійской Соціалистической Федеративной Совѣтской Республики: что за ним не числится никаких уголовных и контр-революціонных дѣяній.

Подробныя свѣдѣнія: о имущественном положеніи с подробным перечисленіем всего имущества, о званіи до революціи, о родѣ занятій, мѣстѣ службы и мѣстѣ жительства.

Подписку в том, что по удовлетвореніи ходатайства о выходѣ из гражданства Россійскаго проситель покинет предѣлы Россійской Соціалистической Федеративной Совѣтской Республики. (Свѣдѣнія о родѣ занятій, мѣстѣ службы и мѣстѣ жительста должны быть даны по періодам начиная с начала 1914 г. по 1-е августа того же года, за період войны до 27-го февраля 1917 г., с 27-го февраля 1917 года по 25-е октября 1917 г., и с 25-го октября 1917 г. по настоящее время).

Губернскіе Совѣты Раб. и Крестьян. Депут. по полученіи ходатайства немедленно опубликовывают о нем в мѣстных правительственных органах печати.

За ложное показаніе заявитель подвергается штрафу до 10,000 рублей или заключенію в тюрьму на 3 мѣсяца.

Всѣ лица, имѣющія какія-либо претензіи к таким гражданам, подают заявленія в Губернскіе Совѣты в двухнедѣльный срок со дня опубликованія о возбужденіи ходатайства.

По истеченіи двухнедѣльнаго срока Губернскіе Совѣты Раб. и Крестьян. Деп. разсматривают возбужденныя ходатайства и рѣшают их в положительном или отрицательном смыслѣ, на основаніи декрета Совѣта Народных Комиссаров и имѣющихся свѣдѣній и претензій, руководствуясь настоящей инструкціей.

Всѣ ходатайства с рѣшеніем Совѣта и вмѣстѣ со всѣм имѣющимся матеріалом направляются в Народный Комиссаріат Внутренних Дѣл для окончательнаго рѣшенія.

В случаѣ удовлетворенія ходатайства Народный Комиссаріат Внутренних Дѣл немедленно увѣдомляет Губернскіе Сов. Раб. и Крест. Деп. по мѣсту жительства просителей и посылает означенным лицам соотвѣтствующія удостовѣренія, которыя выдаются под росписку Отдѣлом Управленія.

Оставившими гражданство Россійское вмѣстѣ с возбудившим ходатайство считаются жена и дѣти послѣдняго, лишь в том случаѣ, если с их стороны послѣдует заявленіе о присоединеніи к ходатайству просителя.

Ходатайства о разрѣшеніи оставленія гражданства Россійскаго оплачиваются 25-рублевым гербовым сбором.

Во всѣх случаях сомнѣній о порядкѣ разсмотрѣнія и разрѣшенія ходатайств надлежит обращаться в Народный Комиссаріат Внутренних Дѣл.

Масква, 4 аугуста.

Шмат яшчэ ёсць цёмных людзей, да якіх лёгка можна падыці з рожнымі прывабнымі словамі, і яны, няразбіраючыся у іх і у тым, хто іх выказывал, ахвотна верацъ.

Гетым стараюцца як мага выкарыстаць усякія прахадзімцы, усякія самакарысныя людзі і, найболяй усяго, як цяпер, гэта варагі самога працоунага народу. Кожная выманяпая абманным спосабам слова з вуст падбухторанаго супроць работніча-селянскай улады-цэніцца белагвардзейцамі і контар-равалюцанэрамі дужа высока і кожная ж слова паднімая у іх ліхіх сэрцах і прадажных душах нязмерную радасць і далейшую ахвоту шырыць сваё прадаунічая дзела. Чым горай робіцца жыць людзям с прычыны разладзя гасударскаго гаспадарства, якоя пакінула царская правіцяльства, тым болей гэты гадзіны паднімають свой шып падбухторваньня супроць цяперашняго парадку і яго кіраунікоу. „Паглядзеця браткі", шыпяць яны з завугольля і глухіх куткоу: уся беда залежыць ад уласці, якая цяпер стаіць у кірауніцтвя нашаю старанною. Патужцяся-скіньця яе і тады усе пераменіцца." Няразбіраючыся, многія і верацъ. А верацъ таму яшчэ, што час мінае, а паляпшэньня ня прыходзя. Многім няустойным і нявытрывалым людзям усе хочацца, каб рабілася, як гарэла. А гэта ікрас у справах гасударскаго збудауніцтва ня так льогка і проста. Пры гэтым трэба ня забываць, што расейскі рабочы толькі што вымушан жыцьціом перайсці да творчае працы, весь час знаходзючыся пад ціжарным прыгонам няволі і цемры. І тая праца, якую, іон правіоу за час свайго панаваньня, можа вызваць у кожнаго адно падзіуленьня перад яго умеласцю і скорым навучаньню да яе. Канешня, злых варагоу нішто ня можа пракапаць, ды і нядбаюць яны аб тым, каб быць пракапанымі. Ім і так ня дрэнна жывецца, і нядастаткау ніякіх імі ня ачуваяцца, але ня добра ім адно, адно іх злуе бязмерна—гэта утратак свайго верхауластва над працоуным народам. Іх нянатланныя душы складзяны ужо так, што іх смяртова дрэнчыць няймючасць бязмертнаго абагаценьня, няспыннаго распуства на працы другіх. За гэтым яны і няуспакойваюцца; і някінуць яны датуль свайго мяцежства супроць нясцярпімаго імі парадку, пакуль гэты парадак ня згубіць іх у канец. Вядома, адны яны нічога зрабіць нямагуць, гэта ім ясна, і іх усе стараньня—знайсці падпорку сярод народу.

Цяперака прышоу самы цяжкі час для жыцьця Расейскае Радавае Расйублікі: голад пануя бязупынна па усей староне: да яго ж прылучылася яшчэ і халерная пошасць. Міжвольна гэта ліха наводзіць няцярплівых людзей на няспакойны раздум. Ачуваючы гэта, і стараюцца цяпер гэты злыдні на усю магу весці сваю гнусную працу, с усіх бакоу нападаць на радавую расйубліку. У цэлях радзя мейстоу ушчыпяюцца імі пау-

станьня; адусюль яны прагуцца пралесці да чэха-славакау, якія за грошы англіцкае, французскае і разам расейскае буржуазеі ліюць сваю кроу, нападаючы на работніча-сялянскую равалюцыю. Дагэтуль усе іхнія стараньня былі дарэмна: працоуны народ адказвау на іх сваею зненавісцю і дружным адпорам. Надышоушы цяпер самы цяжкі момант няпавінян парушыць цьвердасці і зрашымасці прыпыняць разгул чорных сілау.

Наадварот, яны мусяць узрасці у ем і загартавацца ясным азнаньням тае бяды, якая няйпачай справаджая лагодныя словы прадаупікау інтарэсау працоунаго народу, усіх чорных і хвальшывачырвоных служкау буржуазеі і грашаунічаства. Даушы крэпкаю злучнасцю належны адпор націску усіх варагоу у гэты случны час—можна сказаць увеpанна тады, што усе жаданныя мэты збудуцца: панства працоунаго народу стане ня паборным і прынясе усе дабро жыцьця. Дык усе тыя, хто хоць каліва слухая яшчэ завабныя словы ліхіх варагоу працоунаго народу, кінця слухаць і гукнеця: „Вон спакусьнікі! Мы ведаям, што хаваяцца за вашымі абецанкамі! Хаваяцца за імі уся цекнасць царскае управы! Нам дорага справа свая, за якую мы умром ахвотня, а вам ня упусцім! Цяперашняя правіцяльства—наша правіцяльства і таму яно вам зненавісна, што абараняя нас.“

Верхая сцешка.

Тыя значнасць і вахкасць, якія мая у сабе нацыянальная пытаньня у жыцьці расейскай равалюцыі і тая сіла яго, якая вымушая лічыцца з'ім гэтай равалюцыі, ня скора яшчэ перастануць зварочваць на сябе увагу. С кожным часам мы больш праконваемся у тым, як густа перапленцяны ім усе тканіны людскога бытаваньня і як цяжка пры перабудоулі людскога сацыяльнага быту абмінуць гэта пытаньня. Так сама мы не раз былі сведкамі трапунковых нядбайнасцяу у адносінах да гэтага пытаньня кіраунікоу гэтае перабудоулі і ва усёй поунасці бачылі дрэнны скутак іх. Хітрых і чуткіх ды пракідкіх палітыкау ніколі ня павінна страшыць нічога, але усякая жыцьцявоя з'явішча ля свайго пазнаньня патрабуя апроч хітрасці, чуткасці і пракідкасці-яшчэ і свядомых адносін да яго, поунаго пазнаньня прычыпау яго з'явішча і вахкасці яго на шальках жыцьця. Тоя, што гэтаго няхапала у адказных людзей і давала страшэнныя абмылкі, якіх потым паправіць ужо няхапала сілау. Старая самадзяржауная правіцяльства весь час трымалася тэй думкі, што усе нацыянальныя пытаньня ня вартыб таго, каб іх і зваць іхнім імянням і аднак большую частку увагі яно адбірала у яго і больш за другія пытаньня рабіла клопату. Боляй таго, нацыянальная палітыка царскаго правіцяльства шмат памагла выкапаць тае ямы, у якую звалілася гэта правіцяльства. На бяду равалюцыі одгук яе шмат атабрау сілау ад самоя равалюцыі: перанятая ад папярэднікау-нацыянальная справа і буржуйна-права-сацыялісткім каляцыйным правіцяльствам ня паднімалася на выш свае значнасці; і гэтым яшчэ боляй улілося у яе адпіхаючай раз'ядняючай сілы.

Акцяберская равалюцыя застала нацыянальная пытаньня у самуй гоструй хворме: на Украйня, у Фінляндзі, на Беларусі, на Капказі ды іншая кіпела полымя нацыянальных хацень, раздражпяных, прагпых, абманутых. І на другі ж дзень пошля гэтае равалюцыі, новая правіцяльства, правіцяльства народа, ступіла на сапраудную сцешку у гэтуй вобласці. Заложаны Камісарыят па справам Нацыянальным адчыніу сабою новую эру (пору), засведчыушы, што Расейская Распубліка мая у сваіх межах ня адпэй нацыі працоуны народ, а што яе складаюць цэлыя дзісяткі нацыяу. Выходзіць, знача, што Расейская Распубліка, даушая поуную волю працоунаму народу, у канец аслабаніушы яго ад класаваго прыгону, нямуся цярпець і прыгону нацыянальнаго. Работнік і бедны селянін кожнае нацыі павінян быць нараунє з работнікам і бедным селяпінам дзяржаунае нацыі-вольным і незалежным; боляй таго, нямусіць быць і знаку, як клясовай, гэтак і нацыянальнай няроунасці. А знача-Радавая Расейская Распубліка—павінна быць і Фэдэрацкай. Цэуна, той зразумеласці гэтаму слову, якую б хацелі мець у ём буржуйныя станы—акцяберская равалюцыя ня улажыла у яго і гэтым ня супакоіла іх. Але сяго і рабіць яна ня магла, разумеючы, што у вольнай фэдараваньня (злуку) магуць увайходзіць працоуныя селяня і работнікі усіх нацыяу, ніколі ж буржуазея і грашаунічаства. І гэта зусім справідлова, бо ад нацыянальнаго уцціску заусюды цярпеу і цярпіць працоуны народ, якога і стараюцца наскоуваць адзін на другога, карыстаючы ля прыгнёту заусягоднім вольным федарараваньням яго варагоу.

Бачучы ясную зразумеласць і сапраудную разрэшаннасць нацыянальнаго пытаньня з узгляду клясовай барацьбы з оку Радавае улады, буржуазея пачула бяду ля сябе у гэтум і весь час стараяцца падбухторваць працоуны народ да атдзелу ат Радавае Расеі суйздром, распаляючы у ём пачуцьціо шавінізмы і паказваючы пальцам на пяймочасть цьвердых законных закладзін пад нацыянальнаю палітыкаю работніча-сялянскаго правіцяльства Расейскае Радавае Фэдэрацкае Распублікі. Апошнія крокі па гэтуй сцежцы вы былі і гэта варужжо з рук буржуазеі: на 5 усерасейскум з'ездзя радау работнічых, селянскіх, чырвонаармейскіх і казачых дапутатау была прынята канстітуцыя Расейскай Радавай Фэдэрацкай Распублікі. У раздзеля другом, у 22 пункця пятае главы гэтае канстітуцыі гаворыцца: „Расейская Сацыялістская Фэдэрацкая Распубліка прызнае роуныя правы за грамадзянамі, незалежна ад іх расавай і нацыянальнай далежнасці і абвешчая папярэчачым закладным законам Распублікі установу ці дапушчэньня якіх-кольвяк прывілеяу, ці большых уваг на гэтых закладзінах, а роуна, які нябыу бы прыціск нацыянальных меньшасцяу ці укарочваньня іх роунапраустваʺ. У „дакляряцыі ж працоунаго і абірапаго народуʺ гаворыцца: „Радавая Расейская распубліка устанауляяцца на фундамянця свабоднаго хаурусу свабодных нацыяу, як фэдэрацыя Радавых нацыянальных распублік. Гэтай канстітуцыяй поунасцю парашаючай у самых шырокіх мерках нацыянальная пытаньня, праца буржуазеі і сацыял-шавіністау агаляяцца ікрас перад вачыма усякаго свядомаго чалавека; ён ясна зразумея куды і што хіліць пазыу іх, патрабуючы чагось асобнаго, і большаго. Усякая іншая парашэньня нацыянальнаго пытаньня—прывялоб ня к лепшаму працоуны народ меньшых нацыяу, а вярнулаб назад да прыгону нацыянальнаго, а праз яго і да клясоваго. Там, дзе гэта па тым ці іншым прычынам удалося пры помачы нямецкіх штыхоу буржуазеі зрабіць—хвакт на далоні. Далейшая стромая у гэтум напрамку палітыка і шчырая ахаваньня закладнога закону, дадуць поунасцю сілу у рукі сучаснаму работніча-сялянскаму правіцяльству, схіліушы спагаду працоунаго народу малых нацыяу на свой бок. Убогія патугі усіх шавіністау—правай рукі буржуазеі—страцяцца бяз жаданных скуткау. А свабодны злучаны на пачатках фэдэрацыі працоуны народ усіх нацыяу створыць магутную няпаборную сілу, якая бяз затрат расправіцца з паміжнарадовай буржуазеяй і паложыць крэпкія закладзіны будыніны інтэрнацыянальнаго жыцця працоуных народау.

Выбраны спосаб работніча-сялянскім правіцяльствам у парашэньні нацыянальнаго пытаньня—спосаб такі, які можа прахтыкаваць шчыры абаронца самае шырокае волі. Вядома, што і плёны ат яго ужываньня багатыя і ядрыя.

Змітро Жылуновіч.

Бачыу я...

Я бачыу, як хмары на небя збіраліся,
Як с кожнай часінай яны пагушчаліся,
Й цямлівасцю сажы хуччэй хварбаваліся,
Й шпарка кудысці плылі,
Сеючы цемь па землі.
Бліскучая сонца пад імі закрылася,
Заслонаю, здэцца, вакол зачынілася
Усе, што хоць каліва светлым зарылася,
Стухла і зікла нашчэнт!
Жудасным быу той мамэнт!
Прагучая сэрца у грудзях патрывожана,
Стрымана цюкала, чутло насторажана,
Націскам ціжарным нашчэнт пераможана,
Думкі снавалі весь час—
Бачучы страшны абраз.
Усе, што ад сонца па шчэлях хавалася
Уцехаю некай святошняй убралася
І раптам у купу адну пазляталася
Свята свае святкаваць—
Зручны мамэнт карыстаць.
І толькі ушчалася гульня іх развівая,
Як раптам сапнула вятрыска бурлівая
І з неба пагнала уцяж хмары цямлівыя
Дзесці далека, за бор—
Сонцу даючы прастор.
І следам за цем'ю хуччэй паказалася
Праменьня, што у небя за хмарай хавалася
Й мігам з зямлею халоднай звенчалася.
У песьнях вясёлых вакол
Жыцьцям узбурліуся весь дол.
А сэрца засціглая хуткаю зменаю
Разбіушы ушчэнт сковы пакутныя пленны,
Зацюкала радасцю соладка-пеннаю
Чуючы будзячы оклічны
„Устань!
Усе, што жыве, атдаць сонцу
Вітань!ʺ

Цішка Гартны.

Маленькі фэльятон.

Пастанавілі.

Цёмная брудная каморка, заусюды пустая, забытая усімі за сваю няпачэснасць, закінутая у глухом кутку цеснаго двару вузкае ціхае вуліцы—на гэты раз мела свой гістарычны, прыкметны час, аб якім доуга пошля будуць успамінаць яе брудныя сценкі, кульгавыя старыя крэслы і асобна прыпахваючая паветра. На гэты раз яна абсвечвалася нібы на вялікдзянь, вялікаю яспаю лямпаю і выглядала святашнім настроям. З самаго вечару, толькі што сцямнела і на вуліцы запанавау парадак мертвае сціты—з усіх канцоу гораду сышліся у гэту каморку назначаным часам усе знатныя грамадзянскія дзеячы новаго „вялікаго незалежнаго гасударстваʺ з зычнымі іммі, гаворучымі аб іх заслугах у тэй ці іншай вобласці іх плённай цэннай працы ля... ня ля краю і народу, а ля... сябе, ля да здабычы славы, знатнасці, карыснай выгады. Іх збор пазначан быу за тыдзянь раней і меу быць ля іх няпамерна цікавым і значным. Стаяла адно паважпая датыркаючая іх жыцьця пытаньня—гэта пытаньня пад выпуклым пазвіскам, складзеная з двух, але звязаная у вадно усе цярплючай спакойнай літарэй „и.ʺ „Сучасная палажэньня „иʺ далейшая праца“.

Прывурочаным часам, кропка у кропку, парада адчынілася. Чынна, парадкам, з далікаствам англіскіх лордау, з мудрасцю фінскіх сэнатарау, задуменныя, клапатлівыя, с памаранчавым тварам ад пільнай бурлівай працы бягучаго часу, разселіся яны на крэслах за сталом, параскладалі паперачкі перад сабою, каб адмечаць тыя ці іншыя словы прамоуцау і настаражыліся.

Казаць прыняуся уперад усіх старшы па чыну, вядамейшы па знатнасці і хітрэйшы па розуму—сам прэзас, як потым стала ведама. Вышаушы з засталу, ён стау сярод каморкі, абярнууся да усіх (а усіх было боляй дзесяці чалавек) і ушчау:

— Сябры! Сягоньня мы сышліся абгаварыць цікавую, пядложную справу, ад парашэньня якоя залежыць усе... уся праца на карысць і краю, і народу і... сабе, главная—сабе. Злажыушыся скутак, я кажу, перакруціу усе нашы нарысы, усю пляноуку і паставіу новыя пытаньня! Нам трэба парашыць, як быць далей: меняць сваю тактыку, ці іці паслухняна за кірункам часу? Новыя сілы прымушаюць сваім напорам уступаць ім мейста у творчуй працы... Трэба па мойму, гэты сілы уліць да нас, выкарыстаць іх, зліць у вадно, каб з дастатаю ад гэтае злукі магутнасцю пакіраваць сваю работу хуччэйшым крокам па дарозя ужываньня! Няхай бы тады знали нашы варагі, што мы ні перад чым ня спынімся, нічога ня пашкадуям—абы давесці сваю працу да канца... Той жа ухылу, тая вага, якую прынясе нам Пан Ромусь—ясна свеччыць аб жыцьцёдзейнасці нашае работы. Нехай жыве Пан Ромусь! Нехай цьвіце яго сіла і здатнасць! Вось што я прапаную!

Усе загукалі, запляскалі у далоні, весяла настроіліся. Кожны з іх кропка у кропку хацеу сказаць тоя самая, кожны ясна і сам ачувау усю карысць у далейшум згоднасць працы з Панам Ромусям; толькі адно і змаглі яны на адказ прамоуцы выказаць—гэта з радасці просячая выліцца падворак пачуцьціо паху тае карысці, што абяцая блізшая будучына:

— Я быу сацыялістам, я ім няпакіну быць ніколі! І будучы ім, кажу: можна занядбаць многім—а іці с Панам Ромусям. Гэта ж розум, гэта ж гопыт! Гэта ж сіла! Ён нічога ня пашкадуя ля нашае справы! Глядзеця—грашыма сыпля, як смецям! І газэця памагая і нас трымая, і... пачастункі робіць... За ім—усе паны пойдуць—усе падтрымаюць нашу працу, гасударскую, лаяльную, творчую працу. Нехай жыве, Пан Ромусь,—падбухторыу Аркась.

— Што з'ім—то нязварухная праўда!—казау другі—Павел імям: я так сама звауся сацыялістаю доугі час. Але скажу, што мне сацыялізм давау? Хто мне дзякувау за яго? Мужык? Я быу тае думкі, што трэба ахвяраваць усім за... Пан Ромусь—вось наш ідэаль, наш правадыр—зарніца наша... Шкода, што многія з нас ня па заслугнай належнасці адносяцца да яго... Я лічу гэта нашай нядбайнасцю, нашай нядаросласцю і маленькай распуснасцю. Я дауно—малюся яму. Я кланяюся яму, як Богу, цалую яго ногі, ліжу... Не-э! Бяз яго—мы луяны, з ім—усе! Жыві, апекун наш—вядзі—мы с табою, куды пашлеш—пойдам; што павяліш зрабіць—зробім. Жыві і працуй са славаю!.. З табою Беларусь ажыве.

— Яго працы—ніхто ня забудзя-а! Колькі год свайго жыцьця ён атдау ля яе! Колькі грошы страціу! праўда—усе пачынаюць казаць аб ім, усе яго з вуст ня выпускаюць! Украіна, Літва, Польшча і Нямеччына, Расея і... многія кажуць аб ім! Наша Беларусь нажыла у ім... Бісмарка... Скоропад... Нажыла свін... худа!.. Слава яму! Ура!—казау—Лявон—імям...

— Ён наша матка—мы яго дзеткі—служкі!—перабіу прозвішчам Аусянік.— У ём нашы блізшыя мэты і... скажу смела... канешні ідэаль... Хто нас падагрэу? Хто паклапоціцца у будучыня? Адзін ён! Кажу—пойдам супроць—згінам! З'ім адным—ці ніяк! Хвала Пану Ромусю!

— Толькі б ён нас прыняу да сябе у банк!—хтось выказау няуверанна.

— Ды с кабінэту свайго ня выкінуу,—дабавіу другі.

— Залежыць ад вашай шчырасці да яго, ад вашай паслухнасці!—наставіу вясёлы, жыцярады Пауля, курачы папяросу.

— А вось ужо адным ён атдзякувау: аднаму кніжку выдау, другога зрабіу намеснікам, яшчэ траіх назначыу у управу свайго банку, а я... папяросы бегау няраз купляць яму, патом яшчэ нічога!—ужо была скарга.

Нат лямпа пасумела...

— Ты у воку яго... ты кандыдат на першая мейста!—суцешыу Пауля.

Пакрыуджаны суцешыуся і нат з радасці пракрычау:—Спойма хвалу „Вяльможнаму Гэтману Беларусі, Пану Ромусю!ʺ

Усе, як па чыймусь вялецьню, усталі і запелі:

АД РАДАКЦЫІ.

Рукапісы, якія прысылаюцца ля друку, павінны быць чытальна напісаны на адным боку паперы.

Няпрынятыя рукапісы звяртаюцца аутарам, калі ля перасылкі будзя прыслана марка. Малыя рукапісы ня варочаюцца зусім.

РАДАКТАР ПРЫМАЯ ад 11 да 5 г.

Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52, тал. 1-51-63.

Крестный путь.

„Ці знаеш, мой браце,
У якой жывеш хаці?
...Беларускі край, завецца
Дзе цяжка жывецца“...

А. Зязюля.

Дни нынѣшніе въ исторіи — крестные дни бѣлорусса!

И въ общемъ калейдоскопѣ бурно несущихся событій они остаются не замѣченными, проходятъ мимо...

Ужъ поистине: „усюды ганяюць, усюды смяюцца“...

Упорная настойчивость окружающихъ Бѣлоруссію сосѣдей воспользоваться политической шумихой момента и оторвать отъ ея живого организма кусокъ тѣла и такая же упорная настойчивость бѣлорусскихъ „правящихъ“ круговъ, противостоять этому и показать передъ лицомъ широкихъ массъ бѣлорусскаго народа свои „демократическія“ стремленія и заботу о немъ, все больше и больше даютъ поводъ Германіи, какъ побѣдительницѣ и „защитницѣ угнетенныхъ“ взяться за мысль о необходимости властно вмѣшаться въ дѣло своихъ „покровительствуемыхъ“, поскольку участіе въ рѣшеніи ихъ можно будетъ наилучшимъ образомъ использовать ради доходныхъ статей своихъ капиталистовъ и помѣщиковъ.

Мы не забыли еще возникшей политики между Литвой и Польшей изъ-за западныхъ окраинъ Бѣлоруссіи, мы знаемъ, какъ глубоко съ юга врѣзалось въ области Бѣлоруссіи державное правительство Украины, мы и по сейчасъ продолжаемъ наблюдать, какъ потихоньку заигрываютъ мѣстные нѣмецкіе бароны передъ оккупаціоннымъ высшимъ германскимъ военачальствомъ о насильственномъ отторженіи пограничныхъ уѣздовъ Бѣлоруссіи на сѣверѣ Латвіи, но все въ этой области пока носило переливаніе изъ пустого въ порожнее: Украина, напримѣръ, и считаетъ Брестъ-Литовскъ своимъ и боится распространить на него свои законы, Польша только заликовала передъ народомъ бѣлорусскимъ и т. д. — и ничто пока серьезныхъ опасеній для Бѣлоруссіи не вселяло хотя бы уже потому, что Германія, кромѣ власти и воли своихъ генераловъ на мѣстахъ, никакихъ національныхъ правительствъ не признавала и тѣмъ болѣе территоріальныхъ разграниченій, хотя Бѣлорусская Рада, считающая себя правомощнымъ органомъ управленія края, какъ и другія національныя правительства, всячески старалась не допустить какого бы то ни было, хоть мнимаго даже, размениванія Бѣлоруссіи и храбро искало защиты у императора Вильгельма, повергая разомъ за то всю судьбу края и его 12-ти милліоннаго народа къ царскимъ стопамъ его величества.

Прошло немного времени. Расходившіяся было „правительства“, нашихъ сосѣдей, не найдя помощи въ своихъ притязаніяхъ на Бѣлоруссію, какъ-будто совсѣмъ сократились въ своихъ аппетитахъ, какъ вдругъ теперь „независимость“ бѣлорусскаго края снова стала передъ опасностью со стороны какого-то незаконнорожденнаго правительства так называемаго „Крулевства Польскаго“, заявившаго устами своего премьеръ-министра претензію, на этотъ разъ болѣе серьезную, и уже не одной Германіи, а центральнымъ державамъ, на западныя окраины Бѣлоруссіи, справедливость требуетъ сказать, далеко не польскія ни по духу, ни по укладу своему, а лишь насильственно ополяченныя помѣщичествомъ.

И снова одинъ „народъ хочетъ“, другой — „плачетъ“ передъ всесильнымъ судьей въ Берлинѣ, и мудрому Соломону, чтобы избавиться отъ надоѣдливыхъ хотѣній однихъ и слезныхъ рыданій другихъ, приходится волей-неволей подѣлить все по законамъ, согласно которымъ львиная доля принадлежитъ разрѣшившему споръ. А теперь мы послушаемъ, какъ плачетъ Виленская Бѣлорусская Рада за судьбу своего народа передъ имперскимъ канцлеромъ:

„Изъ сообщенія В. Р. В. о передаваніяхъ Польши, предъявленныхъ польскимъ премьеръ-министромъ Стечковскимъ правительствамъ центральныхъ державъ, Бѣлорусская Рада въ Вильнѣ усматриваетъ новую попытку польской политики добиться расширенія границъ польскаго королевства за счетъ этнографически бѣлорусской территоріи на западѣ отъ линіи брестъ-литовскало договора. Констатируя, что какъ Гродненская губернія (по русскому административному дѣленію), такъ и большая часть Виленской, а равно августовскій уѣздъ Сувальской губерніи населены сплошь бѣлоруссами, въ значительной мѣрѣ православнаго вѣроисповѣданія, и съ польскимъ народомъ рѣшительно ничѣмъ не связаны — Бѣлорусская Рада, какъ внѣшнее національное учрежденіе бѣлорусскаго населенія въ предѣлахъ оккупаціи, считаетъ своей обязанностью довести до свѣдѣнія вашего превосходительства что компенсированіе Польши частью Бѣлорусской территоріи было бы направлено противъ ясно выраженной воли бѣлорусскаго народа и рѣзко противорѣчило бы его экономическимъ, политическимъ, культурно - національнымъ интересамъ, а также историческимъ его традиціямъ. Бѣлорусская Рада высказываетъ свою глубокую увѣренность, что ваше превосходительство недопуститъ столь явнаго попранія національныхъ правъ бѣлоруссовъ“.

Все за народъ! Все волею народа!

Сколько великодушныхъ стремленій! Совсѣмъ все дѣлается якобы во имя права справедливости, во имя все того же права націй на самоопредѣленіе! Казалось бы лучшаго правительства и не надо.

Но пока, однако, эти „народныя“ представительства мѣряются силой „справедливости“ за благо своего народа—у послѣдняго „чубы летятъ“.

Все было бы хорошо и ничего предразсудительнаго не было, если бы не тѣ „ошибки“, которыя положены въ основу проблемы устройства бѣлорусскаго края этими, именующими себя народными, представителями.

Проповѣдуя лозунгъ заманчивымъ образомъ дѣйствующій на народныя массы, они, тѣмъ не менѣе, ни разу не проявили попытки для проведенія ихъ въ жизнь въ ихъ настоящемъ видѣ и даже не пробовали протестовать хотя бы передъ тѣмъ же имперскимъ канцлеромъ противъ небывалаго угнетенія крестьянъ, въ средѣ которыхъ въ послѣднее время на ряду съ опредѣленнымъ сочувствіемъ (можетъ они не хотятъ и замѣчать этого) лозунга революціонной борьбы противъ нѣмецкаго и помѣщичьяго засилья, еще ярче выявляется стремленіе къ объединенію всѣхъ трудящихся и упорной борьбѣ противъ имперіализма.

Облекая въ демократическую форму принципы идеологіи трудящихся, они пророчатъ мирное житье труда съ капиталомъ. Вмѣсто того, чтобы притти на помощь народу своимъ знаніемъ и опытомъ и направить борьбу противъ засилья имперіализма и капитала, они прибѣгаютъ къ намѣренному обману, ища для него защиты у его вѣковыхъ смертельныхъ враговъ.

Уже достаточно видно, как попираются безжалостно Германіей права народа теперь, чтобы искать у ней защиты.

Такія заботы—хуже неволи! ихъ тяжесть мучительно отзывается на душѣ.

Мы не представляемъ иначе заботы о народѣ, какъ спокойная сознательная работа въ его массахъ по пути къ пораженію имперіализма и капитала...

И въ настоящее время бѣлорусскій народъ, лишенный такихъ вождей, вынужденъ воспитываться въ чувствахъ собственной отвѣтственности подъ систематическими насиліями, надъ нимъ учиняемыми и „заботами“ своихъ представительствъ, повидимому, думающихъ, что массы—безсильное стадо, чуждое всякой гражданской мысли. И поэтому ими можно безнаказанно распоряжаться по личному усмотрѣнію. Но они ошибаются. Бѣлорусскій народъ въ настоящее время живетъ не только интересами своего очага, а совершаетъ крестный путь, встряхнувшись до глубины, въ даль историческую.

Бѣлоруссъ.

Слава табе, добры пан —
Наш вялікі атаман!
Слава табе на вякі!
З нашай ліогкае рукі!

Хай ня умрэ вавек мамэнт—
У які стау ты празыдэнт
У нашум краю ад краёу!
Каб жа Бог цябе узвёу

З прэзыдэнтавых палат
Ды на княжаскі пасад!
Мы, паслушныя табе—
Умерці рады за цябе

У смяртовуй барацьбе!
Каб жыу доугія гады—
Молім Бога мы усягды!
Бацька родны наш Раман—
Незалежных атаман!

І ня паспеу замерці апошні тон песьні, як раптам пачууся стук у дзьверы. Усе зварушыліся. Адзін адчыніу.

— Я ад Пана Ромуся,—праказау увайшоушы засопшыся чалавек—Заве ён вас, паны радцы, на чарговую пачостку...

З гукамі:

— Нехай жыве Пан Ромусь!—усе выбяглі на вуліцу.

Сакратар запісау:

Пастанавілі:

„Слухаць Пана Ромуся і усе сілы атдаць на яго працу“ і, трымаючы пратакол, вышау з каморкі апошнім.

Запахла гнуснаю смуроднаю „купляюпрадажаю“.

Авадзіон

Ад радакцыі.

Прыпадкова мы дасталі выходзячую у Мінску польскую газэту „**Dzennik Minski**“, у якой надрукавана цікавая дэкларацыя п. Скірмунта.

Гэту дэкларацыю немцы забаранілі друкаваць як у расейскіх, гэтак і беларускіх Мінскіх газэтах. Польская ж газэта, дзе яна надрукавана, раскупілася уся і прыслаушы у радакцыю „**Дзянніцы**“ чалавек ледзьвя дастау яе. Даклярацыя дужа спадабалася памешчыкам, якія раскупілі увесь лік гэтаго № „**Dzennik Minski**“.

Въ Бѣлорусской Радѣ.

9 Іюля с. г. состоялось засѣданіе Бѣлорусской Рады, на которомъ однимъ изъ главныхъ пунктовъ была декларація новаго Секретаріата Рады, сформированнаго г. Р. Скирмунтомъ.

Засѣданіемъ руководилъ президентъ (предсѣдатель) Рады г. Лесикъ во главѣ президіума, состоящаго изъ вице президентовъ—г. г. Смолича и Власова, и секретарей—г. г. Кречевскаго и Янковскаго.

По открытіи засѣданія, собраніе утвердило 5 новыхъ членовъ Рады, состоящихъ представителями Радъ правинціальныхъ: Ратомской, Койдановской, Радошковской и 2-хъ представителей христіанъ-демократовъ г. Минска.

Вторымъ пунктомъ засѣданія была декларація новаго Секретаріата объявленная предсѣдателемъ Секретаріата г. Р. Скирмунтомъ, и состоящая изъ цѣлаго ряда пунктовъ, охватывающихъ (обнимающихъ) управленіе и характеръ работъ, какія намѣренъ проводить въ ближайшемъ будущемъ новый Секретаріатъ Бѣлоруссіи.

1. **Отношеніе къ оккупаціоннымъ властямъ.** По смыслу декларацiи, задачей работъ Бѣлорусскихъ государственныхъ властей въ текущемъ моментѣ, является наиближайшее отношеніе къ оккупаціоннымъ властямъ и работа съ ними въ тѣсномъ контактѣ. Предсѣдатель Секретаріата г. Скирмунтъ отмѣчаетъ, что всякая оккупація военной силой является бременемъ для оккупированныхъ земель и населенія, что всегда и вездѣ оккупирующія войска содержатся до послѣдняго момента средствами народными и мѣстными богатствами. Это есть неизбѣжное зло каждой войны и уклониться отъ этого невозможно.

Приходится согласоваться съ тяжестью оккупаціи. Бремя это раздѣлить равномѣрно на всѣ классы народа есть обязанность мѣстной власти и достигнуть сего можно усиленнымъ трудомъ. Въ этомъ направленіи пойдетъ новый Секретаріатъ, въ своихъ трудахъ завязавъ сношенія и работая въ контактѣ съ оккупаціонными властями.

2. **Власть центральная.** Стремленіемъ Секретаріата въ началѣ власти должно быть взятіе въ свои руки управленія во всѣхъ отрасляхъ жизни государственно-общественной. Органы управленія на Бѣлоруссіи лишены центра, на который могли бы опереться и въ дѣйствіяхъ своихъ руководствоваться ясными указаніями центральной государственной власти.

Такой властью центральной, какъ направляющей, обязанъ быть Секретаріатъ Бѣлорусскій, вокругъ котораго будутъ группироваться всѣ подчиненыя ему власти и органы Бѣлорусскаго государства.

3. **Границы.** Установленіе границъ Бѣлорусскаго государства будетъ одной изъ первыхъ задачъ Секретаріата. Предсѣдатель Р. Скирмунтъ заявляетъ, что вообще, о конкретномъ установленіи границы, можно говорить съ сосѣдями на западѣ и югѣ, тогда какъ установленіе границы на востокѣ есть дѣло будущаго.

Наибольшее затрудненіе можетъ вызвать разграниченіе съ Литвой въ Виленщинѣ, ибо тамъ трудно провести точную демаркаціоную линію на этнографическихъ началахъ. Въ тоже время разграниченіе съ Польшой и Украиной не представляетъ, по мнѣнію оратора, большой трудности. Энографическая линія границы съ Польшой не даетъ установить съ точностью, гдѣ элементъ бѣлорусскій и польскій въ въ Гроденщинѣ, какъ и въ другихъ пограничныхъ съ Польшей мѣстностяхъ, имѣетъ довольно выразительную границу населенія. Если бы однако здѣсь встрѣтилось затрудненіе въ пунктѣ проведенія конфигураціи границы тогда, какъ сообщаетъ г. Скирмунтъ, дѣло могло быть разрѣшено просто путем голосованія заинтересованныхъ жителей, безъ предварительной и сочувствующей агитаціи. Установленіе границъ съ Украиной есть одно изъ легчайшихъ дѣлъ. Украина, по мнѣнію г. Скирмунта, не слишкомъ заинтересована въ тѣхъ уѣздахъ Бѣлорусскихъ, которые въ силу Брестскаго договора остались къ ней присоедeнены. Украинскіе власти, во время пребыванія г. Скирмунта въ Кіевѣ, заявили объ этомъ ясно и такимъ образомъ южная граница Бѣлоруссіи можетъ быть съ легкостью проведена на этнографическихъ началахъ.

4. **Финансы.** Финансы государства бѣлорусскаго должны быть сразу подкрѣплены опорой на раціональной системѣ государственнаго хозяйства.

Источникомъ доходовъ очевидно, должны быть подати, которые, однако, смотря **на настоящее и будущее,** не могутъ быть съ необходимой скоростью нормально проведены въ болѣе или менѣе совершенную систему. Придется прибѣгнуть къ займу внутреннему либо внѣшнему.

Секретаріатъ бѣлорусскій обратитъ найтщательнѣйшее вниманіе на то, чтобы, Бѣлоруссія наименѣе участвовала въ тяжестяхъ общей войны. Изъ всѣхъ земель, насыщенныхъ военной бурей,—

Бѣлоруссія претерпѣла наиболѣе и можетъ, съ лихвой выплатила военную контрибуцію.

5. **Аграрныя дѣла.** Въ урегулированіи аграрнаго дѣла новый Секретаріатъ Бѣлорусскій пойдетъ па указаніямъ раціональной здоровой западно-европейской теоріи. Уклоняясь всякихъ навыворотъ-радикальныхъ мѣръ-Секретаріатъ будетъ проводить реформу сельско-хозяйственную постепенно.

Большія сельско-хозяйственные имѣнія (участки) безусловно должны быть, по мнѣнію оратора, переданы въ частныя руки лишь путемъ добровольной продажи по цѣнѣ отвѣчающей истинной стоимости земли.

Принудительное отчужденіе можетъ быть проводимо только въ случаяхъ исключительныхъ, если тог потребуетъ благо государства бѣлорусскаго и его населенія. Для раціональнаго проведенія сельско-хозяйственной реформы будетъ учрежденъ частный банкъ.

Что же касается имѣній **правительственныхъ**, и, такъ называемыхъ, кабинетныхъ-то онѣ будутъ подлежать продажѣ по участкамъ только тогда, если дѣйствителсно, государственно-хозяйственная эксплоатація тѣхъ земель будетъ представлять несомнѣную выгоду. Лѣсные участки тѣхъ земель должны стать собственностью государства и при раціональномъ хозяйствѣ быть источникомъ снабженія жителей матеріаломъ строительнымъ, топливомъ и инымъ. Земли монастырскія церковныя и костельные подлежатъ наравнѣ съ (иными) другими продажѣ по участкамъ поскольку въ размѣрахъ своихъ подлежатъ къ категоріи большой собственности. Тогда какъ хозяйства меньшія, принадлежащія приходу, останутся во владѣніи духовенства.

(Окончаніе слѣдуетъ).

Резолюція

объ оказаніи матеріальной помощи бѣженцамъ.

Констатируя факты исключительно тяжелаго положенія бѣженцевъ въ настоящее время въ отношеніи продовольствія, квартиръ, одежды и т. д., происходящаго, какъ вслѣдствіе общихъ условій, такъ и вслѣдствіе эксплуатаціи труда бѣженцевъ и враждебнаго отношенія къ нимъ мѣстнаго населенія и при полномъ отсутствіи у бѣженцевъ всякихъ средствъ къ существованію, какъ денежныхъ, такъ и хозяйственныхъ, что угрожаетъ бѣженцамъ окончательной гибелью, Съѣздъ постановилъ:

1. Рѣшительно настаивать передъ Центральной Властью о немедленномъ отпускѣ средствъ для оказанія необходимой матеріальной помощи по прожиточной нормѣ всѣмъ вообще бѣженцамъ, при чемъ трудоспособнымъ, но нуждающимся впредь до полученія работы.

2. О немедленной выдачѣ ассигнованныхъ, по не розданныхъ бѣженцамъ пайковъ за 1917 годъ.

3. Трудоспособнымъ бѣженцамъ, вслѣдствіе ихъ оторванности отъ своихъ хозяйствъ, представить право на трудъ въ первую очередь передъ мѣстными гражданами, имѣющими свое хозяйство.

4. Всѣ нетрудоспособные бѣженцы—старики, увѣчные и дѣти должны находиться на полномъ иждивеніи Россійской Федеративной Совѣтской Республики.

5. Въ продовольственномъ отношеніи бѣженцы должны быть удовлетворены наравнѣ съ мѣстнымъ населеніемъ не только формально, но и фактически.

а) Обезпечить бѣженцевъ продовольственнымъ пайкомъ въ сельскихъ мѣстностяхъ по одинаковой нормѣ съ мѣстнымъ населеніемъ и по твердымъ цѣнамъ.

б) При распредѣленіи ожидаемаго урожая 1918 года съ бывшихъ помѣщичьихъ владѣній представить бѣженцамъ право снять посѣвы для себя по установленной нормѣ.

6. Бѣженцамъ, еще оставшимся на мѣстахъ временнаго размѣщенія предоставить для посѣвовъ землю, живой и мертвый инвентарь.

7. Предоставить бѣженцамъ для размѣщенія бывшія помѣщичьи усадьбы.

8. Воспретить выселеніе бѣженцевъ изъ занимаемыхъ ими квартиръ и не повышать квартирной платы.

9. Необходимо обратить вниманіе Центральной Власти на то, чтобы ею были даны директивы властямъ на мѣстахъ для огражденія и защиты интересовъ трудовыхъ бѣженцевъ отъ засилія и несправедливаго и жестокаго обращенія мѣстныхъ кулаковъ.

10. Съѣздъ обращается также съ призывомъ ко всѣмъ братьямъ—бѣженцамъ о возможно скорой самоорганизаціи и самопомощи путемъ устройства своихъ Комитетовъ, кооперативовъ, трудовыхъ артелей, коммунъ, общественныхъ столовыхъ, убѣжищъ, пріютовъ и т. п.

Аб усім па троху.

З-заграніцы.

Замест забітаго у Маскве германскага прадстаўніка графа Мірбаха, назначан новы, быўшы заместнік імперскага канцлера д-р Гельферых.

Швейцарскія газэты абвясцілі талеграму гэрманскага сацыял-дэмакратычнага дэпутата Вольфганга Гейне да бэрнскага (горад Бэрн) камітэта дасяганьня моцнай згоды паміж народамі

Гэйнэ у талеграме павядамляя, што гэрманскія с.-д. гатовы падтрымаць ідэю стварэньня злукі народау, бо бачаць у гэтум ядзіны можны выхад арганізацыі будучых паміжнарадовых адносін.

Нашы „хаўруснікі“, Францыя і Англія, з добрапахацельным глядзяць на чорнасотніцкая Сібірская правіцельства, і ужо пачалі гаварыць з ім дзелаво і у канцы парашылі даць ім сельскагаспадарскія машыны.

Нядоўчы у Гэльсінфорся (Фінляндзія) адбылося зборышча, на якам гурток бышых с. д. парашыу залажыць новую эсдэкскую партыю пад назваю „фінлянская сацыял-дамакрацкая партыя Рэформ (перабудоў)“. Гэта партыя адкрыта права-сацыялістская.

Як павядамляя англіцкая газэта „Таймс“ у г. Гамбурзя і вакрузя Дюссердольф у Германі ушчаліся забастоўкі рабочых.

У Багэмі ды Вэнгры ідзе суріозная паўстаньня. Разстрэляна 150 паўстаўшых ахвіцэраў і 500 славакаў. Заарыштавана 3.000 чал. Атрыманы весткі, што у Далмаці і Багэмі адбыліся сур'езныя нядавольства. Салдаты з паўдзіонных славян уцяклі і пабеглі у горы, пабіўшы сваіх ахвіцэраў і начальства. Гэты салдаты з варужжам і добра згуртаваны.

У Парыжы (Францыя) у прыпадку французска-амярыканскага сьвята горад быў убраны у сцягі. Сярод іншых сцягаў рэяў і расейскі сцях-жоўты з двугаловым арлом. Вось да чэго дайшлі „хаўрусныя дамакраты“.

У Гэрмані з-за нядастачы мяса з 1 августа уводзіцца праз кожныя 2—3 нядзелі—тыдзянь бязмясны.

Як павядамляя усходні атдзел камісарі'яту іназемных спраў, у пачатку юля у Канстанцінопалі (Турцыя) з'ехаліся пасланцы чатырох новых „незалежных“ дзяржаў: Азейберджана (за Капказам) Армені і Грузі (на Капказі) і паўночнага Капказу. Яны павінны засядаць у абрадзя, у якой будуць абмяркоўвацца узаемныя адносіны гэтых новых дзяржаў з Гярманяю і Турцыей і установа гэтых адносін.

Англіцкія газэты павядамляюць, што паміж Англяю і Злучанымі Штатамі Амэрыкі прапануяцца закладка англіцка-амэрыканскага абароннага і наступнага хаўрусу.

З Бухарэсту (Румыня) праз Курск павядамляюць, што румынская рада міністраў пастанавіла парашыць пытаньня аб жыдох на самых шырокіх пачатках Празя жыдоў карыстацца грамадзянскімі правамі, румынская правіцельства пашло насустрэч.

Прыехаўшыя з Фінляндзі людзі кажуць, што там між войску вядзецца падбухторваньня супроць ваяунічаства (прага да вайны) і за сацыялізму і мая поспех. Цікаўна тоя, што за гэта ужо прыцягнулі да суду, які будзя у г. г. Уліабэргу, Або і Кэксгольму, шмат людзей.

Сярот англіцкіх рабочых расце бальшавіцкі настрой. Гэта дужа трывожыць буржуазею, якая пільна сачыць за рухам сярот рабочых і піша старэнна у сваіх газэтах аб сім.

У Англі гвалтоўна набіраюць у войска чужынцаў. Усіх тых, хто стараяцца збавіцца, цягнуць да суду. Усе судзья заваляны справамі аб сім. Адзін судзья за 18 мес. разглядзеў 1.000 дзел. У першы раз накладаюць штрах грашмі.

Кангрэс французскіх рабочых металістаў, адбыўшыся у Парыжы, пратэстуя супроць замешаньня хаўруснікаў у расейскія справы.

Ц. К. італьянскай сацыялістычнай партыі шле гарачы окліч да рускіх таварышаў, якім шчыра жадая панаваньня міжнароднага сацыялізму. Ен заве да наборы над усімі натугамі буржуазеі, якая адчаянна пражэцца вырваць уладу з рук пралятарыяту с помаччу нямецкага войску, ці дзякуючы замяшаньню войску хаўруснікаў. У канцы Ц. К. італьянскай партыі прызывая весь сацыялістычны пралятарыят (працоўны наймючы народ) прадасцярагчы свае правіцельствы ад хаценьня памагчы расейскай буржуазеі задушыць расейскую равалюцыю.

У Петярбурскіх колах фінляндскіх сацыял-дамакратаў дастаты з Фінляндзі весткі, якія кажуць, што душачы там равалюцыю, буржуазея за весь час растраляла каля 20.000 чырвоных, у тым ліку шмат дзяцей і кабет.

На Украіня, дзе чорнасотніцкая правіцельства вярнула стары парадак, за працавалі наспешна усякія чорнасотнікі. Аб сабе яны у апошні час даюць знаць тым, што у рожных гарадох спраўляюць паніхіды па быўшым цару.

У гэрманскум друку чутны галасы, і нат шмат, аб патрэбнасці цеснага хаўрусу з радаваю уладаю Расейскай рэспублікі і навэт адбудовы і з'еднаньня Расеі у старых межах ля барацьбы з Англяю.

У Расеі.

Душачы контарравалюцыйны мяцеж у Яраславя, чырвонаармейцы нашлі у Спасавум намастыры 6.000 пудоў хлеба, і гэта у той час, калі жыхары дасканала умiралі з голаду. Поп Петрапаўлаўскае цэрквы быў захоплян у аўтары свае цэркві, адкуль і страляў з кулямета, якім ен умеў добра кіраваць. Перад тым, як разстрэльвалі яго, запыталі, як ен навучыўся страляць; поп адказаў, што яго адукорыў адзін падпаруччык.

Уцекшыя з г. Сымбірску, які забралі супроць-равалюцанэры чэха-славакі, разсказваюць, што усіх яны забраных у плень чырвонаармейцаў абтрасаюць, адбіраюць грошы і рэчы; усіх жа, хто служыць у Радах, разстрэльваюць.

Выдана распараджэньня, што с прычыны вайны, ні пісьмы, ні грошы, ні насылкі у Сібір перасылаць няможна.

Уцеўшы с-пад арышту і гуляючы вольна у Сыбіру пад аховаю супроць равалюцыйнага правіцельства быўшы вялікікнязь Міхаіл Александравіч выдаў маніхвэст, у яком піша, што ен самахоць колісці пры равалюцыі адказаўся ад пасаду, каб аб сім парашыў сам Устаноўны Збор. Цяпер жа, калі яго разагналі, та ен лічыць сваею патрэбаю адбудаваць парадак і вярнуць моц Расеі.

Каля яго гуртуюцца чорнасотнікі, з якіх ен і хоча зрабіць першы кабінэт. Працоўны ж народ вельмі варожа глядзіць на самапразваннага цара бо, яшчэ і старога ня забыў!

У Саратаве у звязку з пашырэньням халернае пошасці сярод жыхароў, на канцох гораду ліхія людзі вядуць падбухторваньня, завучы набіць дактароў і падпаліць бальніцы.

У станіцы Грушэўскуй (Вобласць Войску Данскога) адбыўся збор, які пастанавіў уцякачоў з войску, набіранага чорнасотніцкімі гэнераламі, сеч розгамі, аднімаць назву „казак“ і высылаць на тры гады з станіцы.

У Пэрмі мабілізавалі буржуазею і выслалі капаць акопы.

У Казані мейстовая татарская камуністычная арганізацыя у аграмаднум ліку друкуя сацыялістычную літэратуру на татарскуй мове.

У Грузінскай „незалежнай“ рэспубліка, як павядамляюць праз Тыфліс, уведзяна смертная казнь за дужа цяжкія праступкі. А там, бач, кіруюць меньшавікі!

У звязку с тым, што на Украіня ідзе забастоўка на чугунках, праз Воршу туды прабіраяцца шмат сабацераў (якія ня хочуць працаваць пры Радавуй уладзя), згодных замяніць бастуючых. Немцы надта ахвотна выдаюць ім прапускі.

За апошні тыдзянь у Маскве нашлі 54 прыпадкі халернага захвору людзей. Дзеля гэтага доктарска-санітарны атдзел адчыніў дарэмныя прывіўкі два разы у дзень у бальніцах: Стара-Кацярынінскуй, Басманнуй, Яузскуй, Сакольнічаскуй, Шчэрбатускаўй і Салдацянкаўскуй. У бальніцах заўсягды вартуюць дактары.

Радактары:

З. Жылуновіч і Я. Петровіч.

Выдавец:

Беларускі Нацыянальны Камісарыят.

Типографія Сов. Раб. и Солд. Деп. Москва, Тверская, Камановскій пер., д. 12.